

KADER

Dr. Ferruh N. Ayoğlu

Sayınca yılları 1971'den 2009'un sonuna kadar, 39 yıl çıkıyor.

Merak edip baktım TTK'nın internet sayfasına; ne yapmış maden işçileri?

33520 gözüküyor 1971 yılındaki işçi sayısı; 2009'da 10979. Aradan geçen yıllarda azalmış işçi sayısı; üçte birine inmiş.

Ocaktan çıkartılmış, hiçbir işlemde geçmemiş ham haline "tüvenan" deniyor kömürün.

1971'de 7.8 milyon ton tüvenan çıkartmış işçiler kömür karası elleriyle. 2009'da 2.8 milyon ton.

"Aman ne güzel, azalmış işçilerin işi" demeyin sakın. 1971'de 234 ton imiş bir işçinin bir yılda çıkarttığı tüvenan; 2009'da 258 ton.

1971'de 138 ton "satılabilir kömür" üretmiş her bir maden işçisi; 2009'da 171 ton.

Sizin apartman 10 ton kömür yaksa yılda; 17 apartmanı ısıtmış tek başına bir maden işçisi 2009'da.

Hani dedik ya, 1971'den 2009'a 39 yıl diye; geçen 39 yılda 208.3 milyon ton tüvenan, 120.9 milyon ton satılabilir kömür üretmiş maden işçisi.

Bedel ödemiş maden işçisi. Geçen 39 yılda 1417 maden işçisi ölmüş. Yaralı sayısı 200 binin üzerinde.

Sayılara bakınca, "tamam işte" diyordur bazıları, "kendi ağzınla söylüyorsun" diyordur, "bu işin kaderinde var ölüm". "Zaten tehlikeli bir iş bu, biliniyor" diyordur; "işe girenler de biliyor zaten" tehlikesini.

Sonra çarpıp bölüyorlar sayıları bazıları. Tıpkı benim yaptığım gibi şimdi. Geçen 39 yılda, her yıl ortalama 36 ölüm olmuş. "Abartmamak lazım" diye düşünüyorlar.

Doğrudur bu işin tehlikeli olduğu. Sonuna kadar doğrudur. Yasalar da öyle söyler, "bu iş tehlikeli" der. İşe girerken bilir maden işçisi, bu da doğrudur. Herkes sorsun kendi kendine şimdi.

Bile bile niye girerler bu işe insanlar?

Neden kuyruk olur insanlar “madene işçi alınacak” denildiğinde?

Her yere mantar gibi açılan üniversitelerden mezun olanlar neden kazmacı olmak ister?

Parti parti niye dolaşır insanlar madende ölüm korkusuyla çalışmak için?

Anneler neden izin verir çocuklarının maden işçisi olmasına?

Her ölümden sonra “kaza işte” der büyükler. “Elimizden gelemedi” derler. “İstemezdik” derler. “Sorumlular mutlaka bulunacak” derler. Sonra yazar raporlar: KAZA.

İsterler ki “kader” olsun kaza da meslek hastalığı da. İsterler ki inansın insanlar kazanın da hastalığın da kader olduğuna.

Bir kez inandı mı insan kazanın, hastalığın kader olduğuna, gerisi kolay.

O zaman, her kazanın ardından iner maden işçileri ocağa boynunu büküp. Hatta belki sevinir bile, kaderin bu kez onu vurmadığına.

O zaman kader sanır madende işçi olmasını insan. Hatta sevinir bile, iş bulduğuna.

Bilim kabul etmez kazanın da hastalığın da kader olduğunu. Bilim “önlenebilir” der kaza için de hastalık için de. Sorar, aldın mı tüm önlemleri? Yapman gerekenleri yaptın mı?

Sormak gerekir şimdi.

Sen, elleri patlarcasına alkışlayan yeni düzeni, ellerini gördün mü maden işçilerinin, sıktın mı o kömür karası elleri?

Dolaşırken maden kentinin sokaklarında boynun dik mi?

Gözlerinin içine bakabiliyor musun maden işçisinin?

Rahat uyuyabiliyor musun akşam yatağında?

Mayıs-2010

İnanış Gazetesi, Zonguldak